

VOLETI NEKOG POPOT TEBE

HAVIJER BOSK

S katalonskog preveo
Igor Marojević

■ Laguna ■

Naslov originala

Xavier Bosch, 2015

ALGÚ COM TU

Copyright © 2015 by Xavier Bosch

Copyright © 2015 by Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S. A.U.

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojim roditeljima Đordiju i Mariji Rosi.
I ako ga ne budu čitali, dugovao sam im ovaj roman.*

Knjiga br. 5

Prevod ove knjige urađen je uz podršku Instituta *Ramon Ljulj*.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Ljubav se rađa iz sećanja, živi od
pameti i umire zbog zaborava.*

Ramon Ljulj

Pričaj mi o mojoj majci!

Don Hose, Mikaeli
(Bizeova *Karmen*, prvi čin)

SADRŽAJ

*Samo jedno ti tražim: nemoj da praviš
roman od naše priče.
Ona mora da ostane samo za nas dvoje.*
PAULINA

1. TAJANSTVENI LIK	11
2. LJUBAVNIK U TVOM NARUČJU	19
3. TAJ DAN NIJE BIO DOBAR.	31
4. TREĆI SPRAT BEZ LIFTA	42
5. ŽENE SE DEPILIRAJU	53
6. SA USKOM PIVSKOM ČAŠOM U RUCI.	65
7. JEDNU OD SVIH KNJIGA.	79
8. RASPOREDILA SAM VAS TAKO DA SEDITE ZAJEDNO	90
9. KAO DA SPOLJNI SVET NE POSTOJI	108
10. POD SENKOM NOTR DAMA	137
11. BUGARSKJE LJUBAVNE PESME	167
12. PETNAEST MINUTA PRE KRAJA SVETA	190
13. PREĆI POLJE.	221
14. CVEĆE ŠTO LETI	232
15. TERASA NA VOTERGEJT VOKU	241

16. ŠETAČ252
17. SVET UNUTAR SVETA.260
18. ODJEDNOM HRID.272
19. SVI SMO ZASLUŽILI REČI KOJE SMO DOBILI287
O autoru309

1. TAJANSTVENI LIK

N ikada neću zaboraviti kako se desilo da se prvi put zagledam u tebe.

– Kladim se u sve na svetu da sutra neće doći na čas – promrmljao je.

– A odakle bi ti to znao? – odgovorio sam glasom koji je još bio tih.

Možda na tebe ne bih ni bacio pogled da Aksel, videvši te kako odlaziš u neuobičajen čas, nije pomenuo kladenje.

– Sudeći po tome kako je vode, Gina se neće vratiti – rekao je i pogledali smo kroz prozor. Videvši kako te dok hodaš onaj gospodin ozbiljnog koraka drži podruku, dodao je: – Najmanje do ponedeljka.

– Vas dvojica, s kraja učionice... Hoćete li biti ljubazni da učutite?

Školski bibliotekar nije bio baš dobro raspoložen. Bio je profesor filozofije i predavao je starijim đacima. Iako je bio prisiljen da nas svaki čas opominje, imali smo tu sreću da još nije upamtio naša imena. U stvari, nama

devetogodišnjim đacima ulaz u raj knjiga bio je dopušten svega jednom nedeljno, sredom, posle užine. Neki mudri pedagog je promislio da ako biblioteku doživimo kao gotovo zabranjeno mesto, češće ćemo želeti da idemo u nju kako bismo vratili knjige i, među svim onim tomo-vima i bajkovitim pričama, dospeli do jedne koja bi nas plenila. Do KNJIGE velikim slovima – svako bi našao jednu takvu za sebe – koja bi nam probudila apetit za čitanjem. Međutim, Akselu i meni biblioteka je postala idealno mesto za zabavu. Tačno je da se u dnu prostorije, od zida do zida i od vrha do dna, nalazilo bezbroj polica s knjigama poređanim tako da se svakoj vidi rikna i klasifi-kovanih po merilu profesora Ajusa lično – mora da je to bilo valjano merilo – ali nas dvojica smo najviše voleli da sedimo na drugoj strani biblioteke, pored velikog prozora. Stavili bismo na klupu bilo koju knjigu, otvorili je i proveli školski čas razgovarajući vrlo tiho i osmatrajući dvorište s tri bora dok je Ajuso, sedeći za gospodskim stolom, uz pomoć majušnih naočara što su počivale pri vrhu nje-govog nosa, arhivirao svoju zbirku veoma antikvitetnih razglednica Barselone.

Aksel i ja smo otkrili da je veliki prozor biblioteke glavno strateško mesto škole. Panorama je obuhvatala sve, od vrata koja su gledala na salu za fiskulturu i svlačićonica za devojčice i dečake, pa do glavnih ulaznih vrata u školu, a ako bismo izvili vrat, mogli smo da vidimo delić Beljesguarda,¹ slepe ulice u kojoj su oni učitelji, nastavnici i profesori koji su se najranije budili mogli da parkiraju svoje automobile jedan iza drugog. S druge strane

¹ Ulica nazvana po istoimenom zdanju arhitekta Antonija Gaudija, koje je poznatije kao Kuća Figeras. (Prim. prev.)

velikog prozora biblioteke videla se učionica za likovno vaspitanje, a uz neke bugenvilije kojima je bilo teško da rastu nalazio se sekretarijat koji se, u slučaju nečije krvave rane ili glavobolje, pretvarao u hitnu pomoć, sklonište ili utočište.

Sredom od tri do četiri posle podne tri bora uživala su u trenucima spokoja. Više nisu morala da igraju ulogu stativa niti da služe za privezivanje kanapa koji je trebalo preskakati. Dok su sva deca bila u učionicama, jedva da je iko prolazio dvorištem. Pošto bi oprale tanjire i lonce, kuvarice su odlazile vukući noge. Nadzornici u trpezariji su se, u žurbi da uživaju u poslepodnevu i u životu, peli na svoje bicikle i spuštali se Beljesguardom. S vremena na vreme, ponekom sredom, dok smo svi mi učenici trećeg C bili u biblioteci, videli bismo kako pravo u sekretarijat dolazi poneki roditelj, da bi iz usta razrednog starešine čuo presudu sopstvenom detetu. Međutim, te vrele maj-ske srede kad nam je školska uniforma već smetala, u čas kada su dvorištem prolazili samo vetar i spokoj, videli smo kako dolazi jedan tajanstven lik.

Taksi se zaustavio pred školskim ulaznim vratima i iz njega je odmah izašao čovek koji je mogao biti vršnjak naših roditelja, ali nam uopšte nije delovao kao otac škol-larca. Nosio je kravatu. Tamno odelo i kravatu. A u našu školu ulazilo je vrlo malo kravata.

– Pogledaj, Bjele.

Aksel mi je pokazivao nešto, ali ja nisam razumeo šta je to trebalo da vidim.

– Taksi ne odlazi.

Mnogo su mi se dopadali barselonski taksiji u žutoj i crnoj boji, što je hromatski neprobavljiva kombinacija, ali

je automobilima davala na personalnosti. Ugledaš takav taksi i razmišljaš... E da, i u Buenos Ajresu taksiji su crni i žuti. Čovek s kravatom i grumenom crne jež-frizure gotovo bezvoljno se popeo stepeništem koje je od ulice vodilo do biblioteke. Pred vrata zbornice izašla je da ga, sa smrknutim izrazom lica, sačeka direktorka škole. Aksel je prepoznao da posredi nije uobičajen susret te vrste. Naredbodavna gospođa Ramos pojavila bi se vrlo retko, prilikom kritičnih slučajeva. Rukovali su se, ušli u zbornicu i tokom nekoliko minuta više nismo mogli da motrimo igru. Razgovor je trajao kratko budući da je naredbodavna gospođa izašla sama i, svojim uspravnim hodom – uzrokovanim ukleštenjem nekog kičmenog pršljena ili željom da oponaša balerine – otišla je u učionicu za likovno vaspitanje. Svake srede, dok smo mi iz trećeg C posle velikog odmora morali da idemo u biblioteku, vi iz trećeg B imali ste čas crtanja ili bavljenja plastelinom. Te sedmice smo morali da crtamo kuću Đuana Miroa u Monrođ del Kampu, čiju je maketu profesor Torio okačio o tablu. Nije to bilo ništa. Kopirati Miroa, samo za sat. I pošto su boje bile tako suve, tek što bismo uspeli da ih omekšamo vodom, došao bi trenutak da predamo rad Toriju. Bio je posvećen tip taj Torio. Možda je to bilo do predmeta. Međutim, dotične srede, čim je napustio učionicu sa direktorkom, i sam je počeo da se mrgodi. Ponovo su ušli i, u tren oka, Aksel, koji je imao bolji vidik, rekao mi je:

– Pogledaj, Bjele, pogledaj. Idu sa Ginom.

I Torio se zabo tamo, dok su vrata učionice bila otvorena, a direktorka i ti ste otišle u sekretarijat i tada sam pomislio: „Kako čudno.“

– Šta li je uradila? – pitao sam Aksela.

Pre nego što ste stigle u sekretarijat, odande su izašli tajnoviti tip i tvoja učiteljica, ne sećam se kako se zvala. Stavila ti je ranac i majčinski te, ako mogu tako da ti kažem, poljubila dva puta. A naredbodavna gospođa, koja nikad nikog nije poljubila dvaput, samo te je, manje-više hladno, pomilovala po lišcu. A čovek te je odlučno uzeo za ruku i polako ste se udaljili put ulice. Kada ste prošli pored učionice za likovno vaspitanje, Torio ti je četkicom mahnuo zbogom i, koliko sam mogao da vidim iz daljine i istežući vrat, osmehnuo ti se.

– Misliš da su je izbacili?

– Ginu?

– Ako nisu, zašto je vode?

– Onaj gospodin nije njen otac...

– A ko bi bio?

– Njen otac nosi brkove, a ovog gospodina nikada u životu nisam video.

I počev od tog trenutka, u kojem se Ajuso zabavljao prekorevajući nekog smotanog dečka što je vraćao u biblioteku knjigu Itala Kalvina *Baron na drvetu* posle predviđenog roka, Aksel i ja smo nagađali zašto su te odveli iz škole.

– Ukrala je novac – govorio je jedan.

– Novac, odakle?

– Iz sekretarijata – izmislili bismo, na primer, to.

– Ili je ušla u mušku svlačionicu.

I dolazilo nam je da puknemo od smeha.

– Jeste, ušla je, svukla se gola i pokazala vulvu muškarcima iz trećeg B.

Ajuso je, sa vrata, zaurlao na nas. Pravili smo se da čitamo, kao da se ništa nije dogodilo, i veoma tiho nastavili

da nižemo moguće razloge za isključenje. U tom trenutku, ti i ćutljivi čovek koji je došao po tebe već ste bili izašli iz škole i ušli u taksu. Vozač vas je čekao s uključenim taksimetrom, koristeći međuvreme da zaobilazno izađe iz slepe ulice i ponovo se spusti Beljesguardom.

– Možda su joj umrli roditelji...

– Hteo si da kažeš: njene babe i dede. Kako bi bilo moguće da su joj umrli roditelji?

I baš u tom trenutku, jedne vruće majske srede oko četiri posle podne, ispred velikog prozora biblioteke, dok sam bio zagledan u dvorište triju borova u školi nazvanoj po jednom svecu i u Ajusa, koji je postao fantazmagoričan lik što ne prestaje tiho da gundča, moj svet se srušio. Otkrio sam da i roditelji mogu da umru. Do tada mi niko nije rekao ništa slično, a meni to nije palo na pamet. I, odjednom, sve što me činilo sigurnim dovedeno je u sumnju. U svoj život sam uneo rizik, jedan nov, nepoznat i dubok strah.

– Aksele, jesi li siguran da dok smo deca mogu da nam umru roditelji?

Ispričao mi je da se to desilo jednom njegovom rođaku. I ubeđivao me da nije istina da roditelji umiru kada su stari. U stvari, ne nužno tada. Opirao sam se da poverujem u to a kada su došli po mene pa smo se popeli u voz R5, pitao sam majku je li istina da... O trenutnoj temi govorio sam s poteškoćama i nadom da su to samo Akselove ludorije. A ne sećam se kako je tačno glasio odgovor, ali sam razumeo da ovde može da umre bilo ko, ma kojih godina i bilo kog trena. Poput onih triju košljoriba koje smo držali kod kuće i koje su uginule tek tako, zbogom, u akvarijumu, a da nismo uspeli da otkrijemo razloge. Možeš li da zamisliš da

me dirnutost tim saznanjem obuzimala mesecima? Stoga sam ti i rekao da nikada neću zaboraviti kako se desilo da se prvi put zagledam u tebe. Do toga dana znao sam ko si, naravno da jesam. Gina, devojčica iz mog razreda i drugog odeljenja, možda jedna od najboljih u kolutu unazad na fizičkom, ali ti nisam znao prezimena.²

Sutradan nam je u školi sve objasnila naša gospođica Nuriya iz trećeg C. Stojeći pred tablom, rekla nam je da bi do kraja polugodišta trebalo da pomognemo Georgini Kastro ako nam se učini da je tužna, jer joj je umrla majka. Do tada nijedno odeljenje devetogodišnjaka i devetogodišnjakinja nije slušalo gospođicu Nuriyu sa toliko pažnje. A za trinaest godina koliko je već radila kao učiteljica, ni Nuriya nikad nije videla lišca tako prijemčiva na dramu koju im je prepričavala. Video sam oko sebe nekoliko blelih lica čiji vlasnici su, kao što se meni već desilo, upravo otkrili mogućnost koju nikada nisu ni razmatrali. Neko je čak i zajecao. Rekao bih da je to bila jedna tvoja drugarica. A tebe nam je bilo veoma žao. Aksel, koji je možda već tada ciljao na studije novinarstva, pitao je gospođicu Nuriyu da li je tvoja majka umrla iznenada ili je bila bolesna.

– Umrla je od izliva krvi u mozak – odgovorila je Gina, koja je, potiskujući nostalgiju, slušala katarzični Bjelov monolog.

Nama nisu rekli baš tako. Objasnili su nam da se osetila loše i iznenada umrla. I od tada, kad god mojim roditeljima nije bilo dobro ili su bar tako izgledali, ja to ne bih

² Španci i Katalonci, kao i drugi Hispanci, nose dva prezimena, i majčino i očevo, osim ako neko želi da istakne samo jedno od njih ili promeni prezime(na). (Prim. prev.)

rekao nikom, koliko god patio tiho i s željom da kod nas kući dođe lekar i baci pogled na njih. I osluškivao sam da li pravilno dišu. A ako...

– Mogu li da ti kažem jednu stvar, Bjele?

Gini je postalo hladno.

– Naravno... – Bjel je, pored nje, gledajući u neku tačku na plafonu, mrsio Gininu kosu ispod njenog ramena.

– Kako ne bi mogla...

– Ti si otkrio opasnosti života. I mnogo mi je žao zbog toga. Da tvoja nevinost bude sjebana. Ali ja sam ona koja je pala s konja na magarca. Meni je umrla majka. U svojoj trideset drugoj. Iznenada, laku noć.

– Eh, da ja...

– Odvede te u školu ujutro i ujak te pokupi posle podne, vodi te taksijem do kuće i dok te služi šoljom mleka za užinu, govori ti šta se dogodilo.

– Gina, čoveče. Nisam želeo... Sve to sam ti govorio zato što je Aksel dobio opkladu. Jer se izvukao, čoveče. Ako se to dogodilo jedne srede, sigurno da se nisi vratila u školu pre ponedeljka.

– Ne sećam se. Ne sećam se ničeg iz tih dana. Kao da nisu ni postojali. U stvari, znaš li šta je najgore od svega? To što se ne sećam rođene majke. Ni njenog glasa, ni njenog mirisa, ama baš ničega. Ali kako bi moglo drugačije? Imala sam devet godina. Da sam mogla da biram – osmehnula se, kako bi prestala da kažnjava Bjela – draže mi je bilo da pokažem vulvu svoj deci iz trećeg razreda.

2. LJUBAVNIK U TVOM NARUČJU

Svega jedan od njih nije stavio naočare kroz koje bi mogao da vidi u tri dimenzije. Od čitavog partera i dve stotine osoba – ili možda i više – u njemu, što su gledale u platno, koje se nije videlo na fotografiji, samo jedan dečak nosio je vlastite, svakidašnje naočare za vid i po svemu sudeći progutao ceo film kroz neobičan vizir, kroz koji nije mogao da vidi naročito dobro. Posredi je fotografija naslovne strane magazina *Lajf*. „Dž. R. Ajermen, 26. novembra 1952.“ Bili su to svi podaci koji su se nalazili na slobodnom donjem delu stranice. Crnobela fotografija brzo je snimljena tokom američke premijere prvog filma u 3D tehnologiji. Poster filma Gina je okačila u svojoj sobi. Zasmejala ju je da vidi sve te dobro začesljane osobe, uključujući i brižljivo doterane žene i muškarce s kravata-ma. Za razliku od onog dečaka, svi su nosili naočare belih okvira i bili bez izuzetka ponosni na saznanje da učestvuju u novini, događaju do kakvog za toliko vekova čovečanstva nikada nije došlo. Međutim, zvanice nisu znale da će,